

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДУ «ІНСТИТУТ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ім. О.М. МАРЗЕСВА НАМН УКРАЇНИ»
ГО «УКРАЇНЬКА АСОЦІАЦІЯ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я»

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

**ЗБІРКА ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

Випуск 22

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я
ім. О. М. МАРЗЄЄВА НАМН УКРАЇНИ»
ГО «УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я»

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

(ВІСІМНАДЦЯТИ МАРЗЄЄВСЬКІ ЧИТАННЯ)

Збірка тез доповідей
науково–практичної конференції
з міжнародною участю

Випуск 22

20-21 жовтня 2022 р.

**м. Київ
2022**

ISBN 978-617-7201-88-4

**Актуальні питання громадського здоров'я
та екологічної безпеки України
(вісімнадцяті марзеєвські читання) :**

зб. тез доп. наук.–практ. конф. з міжнародною участю
(21-22 жовтня 2022 р.). гол. ред. акад. Сердюк А.М.
К.: ВЦ «Просвіта», 2022. Вип. 22. 480 с.

Редакційна колегія:

головний редактор — академік

НАМН України Сердюк А.М.

заступники головного редактора:

чл.-кор. НАМН України Полька Н.С.

доктор мед. наук, професор Турос О.І.

члени редколегії: канд. мед. наук Рудницька О.П.,

канд. мед. наук Коблянська А.В., н. с. Коркач В.С.

м. н. с. Мельченко Ю.В., пров. інж. Лейких С.В.

Збірка містить тези доповідей науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої вісімнадцятим марзеєвським читанням «Актуальні питання громадського здоров'я та екологічної безпеки України».

Конференція проходила 21-22 жовтня 2022 року у Києві.

Голова оргкомітету академік Національної академії медичних наук України Сердюк А.М.

© Автори тез — тексти,

© ДУ «ІГЗ ім.О.М. Марзеєва
НАМНУ» — упорядкування.

ISBN 978-617-7201-88-4

ГІГІЄНІЧНА ОЦІНКА ПРИРОДНОГО ТА ШТУЧНОГО ОСВІТЛЕННЯ В НАВЧАЛЬНИХ КІМНАТАХ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ З ВИКОРИСТАННЯМ СЕНСОРІВ МОБІЛЬНИХ ПРИСТРОЇВ

Талабко Ю.О., Благая А.В.

**Національний медичний університет
ім. О.О. Богомольця, м. Київ**

Актуальність. Серед впливу фізичних факторів зовнішнього середовища на процес навчання, одну з головних ролей відіграє природне і штучне освітлення. Адже правильне і достатнє надходження світла в навчальні кімнати допомагає краще зосередитись і сприймати новий матеріал, стимулює навчальний процес, а також позитивно впливає на загальний стан здоров'я як учнів, так і педагогічного персоналу.

Відповідно до гігієнічного нормування навчальних приміщень, усі показники освітлення мають відповідати вимогам ДБН В.2.5-28:2018 «Природне і штучне освітлення».

Водночас не є можливим використання професійного вимірювального обладнання (люксметри тощо) на постійній основі в освітніх закладах з метою моніторингу достатності рівнів природного і штучного освітлення.

Мета роботи. Гігієнічна оцінка природного та штучного освітлення в навчальних кімнатах школи, які були погоджені для проведення занять після проведення аудиту безпеки комісією з перевірки готовності закладів освіти до нового навчального року.

Матеріали і методи дослідження. Методи – описовий, геометричний, світлотехнічний (з використанням сенсорів мобільних пристроїв tmd2725 Ambient Light Sensor

Non-wakeup (ams AG); range: 0...1; resolution: 0.01 (1%); power: 0.08mA. Product Parameters – Supply Voltage [V] -1.7 - 2.0, IIC Bus -1.8, Programmable – Gain, integration time, interrupt Integrated Capabilities – ALS, Prox, IR LED, Recommended Operating Distances [cm] <15, Temperature Range [°C] - 30 to 85, Packages – Surface mount module, pin count 8, програмне забезпечення – Lux-O-Meter lichtmesser 1.01.10; похибка у вимірюваннях, в порівнянні з стандартним люксметром Ю-116 становила не більше (1-4 лк), розрахунковий.

Навчальні кімнати мають прямокутну форму, розмір 6,3 на 8 м, висота стелі – 3 м, площа кімнат – 50,4 м². Навчальні кімнати розташовані на другому поверсі, кожна містить по три вікна (енергозберігаюче скло – склопакети), що виходять на північний схід/схід. Форма вікон – прямокутна, розміром 1,8 x 2,0 м, висота підвіконника – 0,8 м. Ступінь їх забруднення – незабруднені.

Ширина простінків між вікнами – 0,3 м. Світло падає на робочі місця зліва. Стіни пофарбовані на всю висоту в світло-бежевий колір, стеля – біла. Меблі в кімнатах світло-коричневого кольору.

У результаті вимірювання штучного освітлення було встановлено, що в даних кімнатах розміщено 8 люмінесцентних ламп, потужність кожної становить 21 Вт, у світильнику знаходиться по два освітлювача.

Оцінка штучного освітлення проводилась за відсутності природного. Вимірювання проводились у семи контрольних точках, на відстані від підлоги 1,5 м., від стін – 1 метр.

Результати.

Вимірюваннями було отримано такі дані:

- світловий коефіцієнт становить – 1:5 (норма 1:4-1:5);
- коефіцієнт заглиблення в усіх кімнатах - 1,07 (в нормі < 2);
- кут падіння – 28° (норма > 27°);
- кут отвору – 16° (в нормі > 5°).

За допомогою люксметра було встановлено коефіцієнт природної освітленості (КПО), що становить: в кімнаті № 1 – 3,7 %, № 2 – 3,5 %, № 3 – 3,6 %, № 4 – 3,5 %, № 5 – 3,5 %, № 6 – 3,4 %, № 7 – 3,4 %, № 8 – 3,5 %, № 9 – 3,6%, № 10 – 3,5 % (норма – >2,5 %).

Середній показник КПО становить 3.52 ± 0.09 %. Рівень природного освітлення кімнат в денний час (11.00-12.00 (без врахування штучного освітлення) становив: в кімнаті № 1 – 920 лк, № 2 – 930 лк, № 3 – 925 лк, № 4 – 928 лк, № 5 – 930 лк, № 6 – 924 лк, № 7 – 926 лк, № 8 – 929 лк, № 9 – 922 лк, № 10 – 926 лк, в середньому 926 ± 3.37 лк. Рівень штучного освітлення робочого місця становив: в кімнаті № 1 – 344 лк, № 2 – 342 лк, № 3 – 345 лк, № 4 – 344 лк, № 5 – 341 лк, №6 – 345 лк, № 7 – 342 лк, № 8 – 341 лк, № 9 – 342 лк, № 10 – 344 лк. В середньому рівень освітленості становить – 343 ± 1.56 лк (при $f = 9$, $t_{кр} = 1.26$, рівень значимості $p > 0.05$).

За даними ДСанПіНу рівень освітленості повинен становити не менше 300 лк, у кімнатах цей рівень є на 12,5% вищим, це підтверджує наявність сприятливих умов для навчання учнів.

Висновки.

Результати свідчать про те, що отримані показники не є меншими за гігієнічні нормативи для навчальних аудиторій, що свідчить про відповідність обраних приміщень щодо забезпечення задовільних умов навчання, при цьому підтримуючи серед учнів високу продуктивність на заняттях, одночасно знижуючи втомлюваність і травматизм.